

januari
2017

Als eigenaar zorg ik voor
de veiligheid van mijn lift!

De opdracht van de FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie bestaat erin de voorwaarden te scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België. In dat kader heeft de Algemene Directie Kwaliteit en Veiligheid deze publicatie uitgegeven met de bedoeling beheerders en eigenaars van een lift te informeren over hun verplichtingen, in het bijzonder over de termijnen voor de modernisering, en de voorziene sancties door de FOD Economie in geval van overtredingen.

Federale Overheidsdienst Economie, K.M.O., Middenstand en Energie
Vooruitgangstraat 50
1210 Brussel
Ondernemingsnr.: 0314.595.348
<http://economie.fgov.be>

2

tel. +32 0800 120 33

facebook.com/FODEconomie

@FODEconomie

youtube.com/user/FODEconomie

linkedin.com/company/fod-economie

Verantwoordelijke uitgever: Jean-Marc Delporte
Voorzitter van het Directiecomité
Vooruitgangstraat 50
1210 Brussel

Wettelijk depot: D/2016/2295/61

"De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België."

Inhoud

1.	Veiligheid in liften: een onderschat probleem.....	5
2.	Nieuwigheden op reglementair vlak en impact tot in 2022.....	6
3.	Risicoanalyse.....	8
4.	Inspecties en preventieve onderhoudsbeurten.....	9
5.	Veiligheidsdossier en verplichte opschriften in de lift.....	11
6.	Moderniseringswerken.....	12
7.	Opgelet voor zware sancties bij overtreding.....	16
8.	Wat te doen bij ongeval?.....	18

"De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België."

1. Veiligheid in liften: een onderschat probleem

In België worden dagelijks miljoenen liftknoppen ingedrukt zonder dat er enig technisch probleem is of ongeval gebeurt. Dit betekent niet dat we daarom minder aandacht moeten hebben voor de veiligheid want een ongeval is nooit ver weg. En met dergelijke toestellen kunnen ongevallen zware gevolgen hebben. In sommige uitzonderlijke gevallen kan er een dodelijk ongeval gebeuren.

De voornaamste oorzaken van ongevallen zijn onder andere een liftkooi zonder deur of de slechte werking van dergelijke deur als er één is, onvoldoende precisie wanneer de lift tot stilstand komt, ongecontroleerde neerwaartse of opwaartse bewegingen van de lift, een defecte verlichting, een open liftschacht. De meeste problemen doen zich voor bij de oudere liften. En daar zijn er heel wat van! De meerderheid van de liften in ons land zijn meer dan 20 jaar oud.

Daarom is het noodzakelijk bijzondere aandacht te besteden aan veiligheidsproblemen in liften en over te gaan tot de modernisering of de revisie tot zelfs de buitendienststelling van toestellen die hiervoor in aanmerking komen. Dit is de doelstelling van de wetgeving opgezet in 2003 waarvan de gevolgen in de komende jaren nog zeer belangrijk zullen zijn voor de eigenaar, de liftfabrikanten en de professionelen uit de sector.

2. Nieuwigheden op reglementair vlak en impact tot in 2022

De moderniseringswerf die in 2003 startte, moet in 2022 klaar zijn.

6

Het koninklijk besluit van 9 maart 2003 betreffende de beveiliging van liften, van toepassing op alle liften, heeft het onderscheid tussen liften voor privégebruik en liften voor professioneel gebruik vanaf zijn inwerkingtreding op 10 mei 2003 weggelaten.

Het koninklijk besluit van 10 december 2012 heeft de maximum toegelaten moderniseringswerken voor oudere liften gewijzigd.

Als eigenaar moet u dus uw lift binnen een zeer strikte termijn en kalender moderniseren, zoals voorzien in de reglementering sinds 2012!

"De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België."

Tabel 1. Maximumtermijnen voor de modernisering van de liften

Datum van indienststelling van de lift	Moet gemoderniseerd zijn uiterlijk op
Vanaf 1 april 1984	31 december 2014
Tussen 1 januari 1958 en 31 maart 1984	31 december 2016
Voor 1 januari 1958	31 december 2022

Opmerking: Deze tabel geeft aan wanneer de niet-dringende moderniseringswerken moeten voltooid zijn.

Deze reglementaire teksten zijn het resultaat van een diepgaand overleg over de veiligheid van liften tussen de overheid, de onderhoudsbedrijven, de moderniseringsbedrijven, de externe diensten voor technische controle (EDTC's), de eigenaars, de gebruikers en de fabrikanten. Ze geven de eigenaars en de beheerders een realistische oplossing waarbij ze aan de absolute veiligheidsverplichting vermeld in de wet kunnen beantwoorden.

We wijzen erop dat het op de markt brengen en de indienststelling van nieuwe liften niet betrokken zijn bij deze wetgeving.

Naast een eventuele modernisering worden ook regelmatige onderhoudsbeurten en preventieve inspecties opgelegd. Om de 15 jaar moet een risicoanalyse uitgevoerd worden om na te gaan of de lift beantwoordt aan het veiligheidsniveau dat de gebruikers mogen verwachten.

De teksten van deze wetgeving staan online op de website van de FOD Economie:

http://economie.fgov.be/nl/ondernemingen/securite_produits_et_services/Liften/Modernisering_bestaande_liften/

3. Risicoanalyse

Het is verplicht een risicoanalyse te laten uitvoeren door een EDTC. In alle gevallen moet deze analyse voor de eerste maal ten laatste 15 jaar na de eerste indienststelling van de lift uitgevoerd worden en vervolgens met tussentijden van maximum 15 jaar.

De eigenaar en de beheerder mogen de erkende EDTC die de risicoanalyse uitvoert, vrij kiezen.

Op basis van een controlelijst die rekening houdt met de technische kenmerken van de liften en met de specifieke gebruiksvoorwaarden (frequent gebruik door personen met beperkte mobiliteit, bv.) duidt de EDTC de ernstige risico's aan waarvoor een onmiddellijke interventie nodig is en die waarvoor de installatie niet dringend moet worden gemoderniseerd.

Deze controlelijst bevindt zich in bijlage I bij het KB van 9 maart 2003.

Als de risicoanalyse ernstige tekortkomingen op het vlak van de veiligheid aan het licht brengt, kan de EDTC beslissen om de lift af te keuren zodat deze buiten dienst gesteld moet worden.

4. Inspecties en preventieve onderhoudsbeurten

Om sommige gebreken tijdig op te sporen zijn ook preventieve inspecties verplicht. Ze moeten door een erkende EDTC uitgevoerd worden.

U kunt de [lijst met erkende EDTC's](#) raadplegen op de website van de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg.

Tijdens de preventieve inspectie zal de EDTC zich focussen op het nazicht van de algemene werking van de lift. Bijlage II van het KB van 9 maart 2003 bevat een gedetailleerd overzicht van de minimale controles die bij een preventieve inspectie moeten uitgevoerd worden.

Opgelet! De frequentie van de inspecties hangt af van het type gespecialiseerd bedrijf dat het preventief onderhoud doet. Als het onderhoudsbedrijf een ISO 9001 certificaat heeft, volstaat het

om de lift eens per jaar aan een grondige preventieve inspectie te onderwerpen, gevolgd door een halfjaarlijkse controle voor de veiligheidsaspecten. Als het bedrijf echter niet ISO 9001 gecertificeerd is, moeten de preventieve inspecties om de drie maanden uitgevoerd worden.

De [lijst van de onderhoudsbedrijven met een ISO 9001 certificatie](#) is te raadplegen op de website van de FOD Economie, Middenstand, K.M.O. en Energie.

Het is uiteraard aanbevolen om deze preventieve inspecties te koppelen aan de verplichte preventieve onderhoudsbeurten.

De frequentie van het preventieve onderhoud staat beschreven in de instructies van de liftenfabrikant. Als er geen specifieke instructie hierover meegedeeld werd, moet het preventieve onderhoud minstens twee maal per jaar gebeuren.

"De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België."

5. Veiligheidsdossier en verplichte opschriften in de lift

Sinds 10 mei 2003 is het verplicht om voor elke lift een veiligheidsdossier op te maken. Het gaat om een "logboek" waarin alle informatie opgenomen wordt over de preventieve onderhoudsbeurten, de preventieve inspecties, de risicoanalyses, de nodige moderniseringswerken en de uitvoering ervan.

Ook al wordt in de wetgeving niet nader bepaald waar het veiligheidsdossier zich moet bevinden, is het wenselijk dat ten minste een kopie ervan ter plaatse beschikbaar is.

Daarnaast moeten er in elke liftkooi een aantal opschriften op hangen:

- het identificatienummer en het bouwjaar;
- de nominale last;
- het maximale aantal personen dat vervoerd mag worden;
- de adresgegevens van de eigenaar of de beheerder;
- de naam van de EDTC die de inspecties uitgevoerd heeft;
- de naam van het gespecialiseerde onderhoudsbedrijf.

6. Moderniseringswerken

Als de risicoanalyse aantoont dat moderniseringswerken nodig zijn, moet de eigenaar of de beheerder van de lift contact opnemen met een gespecialiseerde onderneming voor de uitvoering van deze werken.

12

Deze onderneming moet u verschillende mogelijke technische oplossingen voorstellen om aan de vastgestelde risico's te beantwoorden. De offerte moet gedetailleerd zijn, m.a.w. ze moet rekening houden met de prijs van elk werk dat moet uitgevoerd worden. De offerte moet dus de voor- en nadelen van de verschillende overwogen oplossingen duidelijk vermelden. Indien de offerte van de door u aangesproken onderneming niet aan deze voorwaarden voldoet of voor enige andere klacht ten aanzien van een professioneel, kunt u een klacht neerleggen bij:

FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie

Algemene Directie Kwaliteit en Veiligheid

Dienst Reglementering Veiligheid

North Gate

Koning Albert II-laan 16

1000 Brussel

Tel.: 02 277 87 91

Fax: 02 277 54 39

E-mail: ensure@economie.fgov.be

"De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België."

De beheerder van de lift laat de nodige modernisering uitvoeren door een moderniseringsonderneming binnen de drie jaar volgend op de risicoanalyse.

De externe dienst beoordeelt de werken vooraleer de lift opnieuw in dienst gesteld wordt en levert een attest af indien alles conform is.

Wat als mijn lift een historische waarde heeft, ben ik dan ook betrokken?

Omwille van de historische waarde van sommige liften kan het gebeuren dat de standaard technische veiligheidsmaatregelen niet of moeilijk geïmplementeerd kunnen worden. Daarom werd er een subcommissie "liften met historische waarde" van de Commissie voor de Veiligheid van de Consument opgericht. In deze subcommissie zitten vertegenwoordigers van de diensten "Monumenten en Landschappen" van de gewesten, van de bevoegde diensten voor de veiligheid van liften, bijgestaan door technische experts op het vlak van oudere liften.

Deze subcommissie komt samen wanneer de eigenaar expliciet vermeldt dat hij sommige aspecten van zijn oude lift wil behouden en wanneer de dienst "Monumenten en Landschappen" vindt dat de lift wel degelijk een historische waarde heeft.

De aanvraag voor de behandeling van een dossier kan ingediend worden zowel door de eigenaar of mede-eigenaar als door de overheid.

Ze wordt gericht aan het secretariaat voor de subcommissie en houdt volgende documenten in:

- gegevens van de lift en motivatie en van de eigenaar of mede-eigenaars,
- verslag van risicoanalyse van de EDTC (Externe diensten voor technische controle),
- voorstel van modernisatiewerken van de moderniseringsonderneming.

De commissie

- onderzoekt de aanvraag,
- voert eventueel een onderzoek ter plaatse uit,
- legt zijn advies voor aan de bevoegde overheid

De bevoegde overheid beantwoordt de aanvraag van de eigenaar of mede-eigenaars.

Commissie voor de Veiligheid van de Consument
Centraal Meldpunt voor Producten
Koning Albert II-laan 16
1000 Brussel
e-mail: cvc-csc@economie.fgov.be

"De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België."

Ondanks deze bijkomende stap moet de eigenaar de voorziene termijnen voor modernisering absoluut naleven.

Het is niet omdat een lift oud is, dat hij geklasseerd is of een historische waarde heeft. Voor oude liften die niet geklasseerd zijn, is men niet verplicht rekening te houden met de historische waarde. Als de beheerder denkt dat de lift toch een historische waarde heeft en wenst dat hiermee rekening wordt gehouden, kan hij een advies vragen aan de bevoegde gewestelijke autoriteit:

Vlaanderen: <https://www.onrorenderfgoed.be>

Brussel: <http://www.monument.irisnet.be/fr/index.htm>

Wallonië: http://spw.wallonie.be/dgo4/site_ipic/

7. Opgelet voor zware sancties bij overtreding

16

Wanneer de beheerder of de eigenaar zijn wettelijke verplichtingen niet nakomt, worden er sancties voorzien. Deze kunnen zwaar doorwegen in de portefeuille van de overtreder.

Indien er binnen de vier maanden geen gevolg wordt gegeven aan de waarschuwing van de FOD Economie wordt er een proces-verbaal opgesteld, met een transactie. De bedragen zijn variabel naar gelang de vastgestelde inbreuk en worden vastgelegd volgens de principes opgenomen in de tabel hierna:

Vastgestelde inbreuk	Bedrag van de transactie in euro ^{(1) (3)}
Geen veiligheidsdossier	5.000
Geen volledige instructies in de kooi (taal)	5.000
Geen preventief onderhoud	5.000
Geen preventieve inspectie	5.000
Geen risicoanalyse	$C \times E \times 100$

"De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt in België."

Vastgestelde inbreuk	Bedrag van de transactie in euro ^{(1) (3)}
Lift in gebruik ondanks ernstig risico (beslissing C) vastgesteld door een EDTC	15.000
Lift in gebruik met verbroken verzegeling	verwijzing naar strafrechtbank
Modernisatiewerken van de liften in dienst gesteld na 01.01.1958 en voor 01.04.1984:	
geen getekend voorstel en ernstig risico	$C \times E \times 200$, minimum 15.000
geen getekend voorstel maar geen ernstig risico	$C \times E \times 50$
bestaand getekend voorstel maar niet uitgevoerd	$C \times E \times 50$
Modernisatiewerken van de liften in dienst gesteld na 01.04.1984:	
geen getekend voorstel en ernstig risico	$C \times E \times 200$, minimum 25.000
geen getekend voorstel maar geen ernstig risico	$C \times E \times 100$
bestaand getekend voorstel maar niet uitgevoerd	$C \times E \times 100$
Geen elektronisch veiligheidsgordijn noch kooideur ⁽²⁾	12.500
Geen mechanische vergrendeling ⁽²⁾	12.500
Onjuiste stopnauwkeurigheid (frequentiebediening) ⁽²⁾	12.500

C = capaciteit van de lift (aantal personen).

E = aantal verdiepingen van het gebouw die door de lift bediend zijn.

(1) bij meerdere inbreuken wordt het hoogste bedrag als transactievoorstel genomen.

(2) of maatregelen die een evenwaardig veiligheidsniveau geven.

(3) naargelang het geval kan de lift ook buiten dienst gesteld worden als voorzorgsmaatregel.

8. Wat te doen bij ongeval?

De beheerder van een lift moet het “Centraal Meldpunt voor Producten” van de FOD Economie onmiddellijk op de hoogte brengen van elk incident of ernstig ongeval overkomen aan een gebruiker bij het gebruik van een lift.

18

Aangezien de beheerders aansprakelijk zijn voor de veiligheid van de liften, moeten zij zich wel degelijk bewust zijn van het feit dat zij eventueel aansprakelijk kunnen worden gesteld voor geleden schade die door hun nalatigheid of fout veroorzaakt werd. Alleen een rechter kan hierover oordelen.

Na een ernstig ongeval met een lift wordt een onderzoek gevoerd, gewoonlijk door één of meerdere expert(s) in opdracht van het Openbaar Ministerie. Doorgaans wordt de lift verzegeld tot wanneer de oorzaak van het ongeval met zekerheid gekend is. Hij kan niet meer in dienst genomen worden tenzij met akkoord van de administratieve en rechterlijke overheden, na eventueel het in overeenstemming stellen.

Om het Meldpunt te contacteren

FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie
Algemene Directie Kwaliteit en Veiligheid
Centraal Meldpunt voor Producten
North Gate
Koning Albert II-laan 16
1000 Brussel
Tel.: 02 277 92 85
Fax: 02 277 54 38
E-mail: belspoc@economie.fgov.be

© peshkov - fotolia.com

Vooruitgangstraat 50
1210 Brussel
Ondernemingsnr.: 0314.595.348
<http://economie.fgov.be>